

Oppitunti vitseistä ja huumorista

Opettajan materiaali

Kenelle: Yläkouluille; äidinkieli

Kesto: 45 min – yksi oppitunti

Tunnin tavoite: Oppilaat käyttävät monimerkityksellisiä sanoja ja sanontoja sekä kuvallisia ilmaisuja vitsinkerronnassa. Samalla he oppivat myös puheen intonaatiosta, painosta ja rytmistä.

Tarvikkeet: Sarjakuvakirjoja (sisältäen parin ruudun strippejä), mahdollisuus käyttää nettiä, "Nyt kirjoitetaan omia vitsejä" -moniste.

+ Tulosta viimeinen sivu opettajanhuoneen seinälle.

Ohjeet:

1. Pyydä oppilaita kertomaan, millaiset asiat heitä naurattavat.

Tuleeko mieleen hetki, jolloin kaverit ovat nauraneet omalle vitsille? Onko kaverisi kertonut hyvän vitsin?

Selitä tarvittaessa, että vitsit rakentuvat esimerkiksi:

- sanojen kaksoismerkityksille
- liioittelulle tai vähättelylle

2. Pyydä oppilaita etsimään vitsejä esimerkiksi sarjakuvista, vitsisivustoilta, vitsikirjoista tai somesta. Tämän jälkeen pohtikaa, mille vitsi perustuu.

3. Käykää läpi esimerkiksi vitsin "Miksi hai ei voi toimia taksikuskina? Koska se olisi liikenteelle haitaksi." idea. (Sanojen kaksoismerkitys, toisto.)

Taustaa:

Nenäpäivässä hauska auttaa maailman lapsia! Nenäpäivän vietto perustuu ajatukseen, että jaettu huumori auttaa käsittelemään vaikeitakin asioita ja hauskanpito antaa ihmiselle mahdollisuuden tulla yhteen tekemään maailmasta parempaa – vaikka sitten koulu kerrallaan!

4. Pyydä oppilaita käymään läpi kohdassa 2. etsimiään vitsejä, mihin ne perustuvat. Mikäli mahdollista, voitte puhua myös laajemmin huumorin eri muodoista (kiusoittelu, vakiintuneiden ilmaisujen muokkaaminen, ironia...).

5. Pyydä oppilaita kirjoittamaan oma vitsi. Apuna voi käyttää seuraavaa sivua.

6. Pyydä oppilaita harjoittelemaan vitsinkerrontaa pareittain. Kiinnittäkää huomiota vitsinkerronnan tapoihin. Miltä vitsi kuulostaa, jos sitä ei painota, vaan se kerrotaan monotonisesti? Voiko se joissain tapauksissa muuttua hauskemerkiksi erilaisella rytmityksellä?

Lisätehtävä: Huumorin avulla voi myös muuttaa maailmaa. Nenäpäivä on siitä hyvä esimerkki. Mikäli oppilaat haluavat, voivat he jakaa omat vitsinsä sosiaalisessa mediassa aihetunnisteella #nenäpäivä.

Hauska auttaa

NENÄ
PÄIVÄ

Nyt kirjoitetaan omia vitsejä! Kirjatkaa ylös myös ideat vitsien aiheiksi.

Aiheet:

Esim. kaksoismerkitykselliset sanat / suomalainen, ruotsalainen ja norjalainen kisailivat / hassut tilanteet / lioittelu

Vitsit:

Vinkki:

Aloita lopusta. Kekeksi aluksi vitsin ydin ja mieti, miten siihen voisi päätyä.

Oletko huomannut, että kertoessasi vitsiä kavereit ympärilläsi keskittyvät kuuntelemaan? Voit käyttää hetken myös kertoaksesi sinulle tärkeistä asioista. Kun olet saanut kavereiden huomion, estradi on sinun!

NAURA ITSELLESI

Muista nauraa itsellesi! Kun teet jotain typerää tai sanot jotain väärin, mainitse siitä ja naura sille.

LISÄÄ HUUMORIA TEHTÄVIIN

Lisää huumoria pistareihin, oppituntien tehtäviin tai läksyihin. Helppo paikka lisätä huumoria ovat monivalintatehtävät.

RAKENNA HUUMORINURKKA

Pidä erilaisten hassujen sanontojen ja lehtiotsikoiden ilmoitustaulua tai nurkkaa luokassasi. Etsi humoristisia lainauksia, lisää taululle ja kannusta oppilaitasi tekemään samoin. Yhteiseltä taululta voi löytyä sopiva lainaus yllättävään tilanteeseen.

**NAURU
PIDENTÄÄ
IKÄÄ**

LÖYDÄ YHTEINEN HUUMORI

Sarjakuvat ovat hyvä yhteisen huumorin lähde. Voit käyttää myös niitä sopivassa kohden omaa opetustasi.

JÄRJESTÄ VITSIPERJANTAI

Sopikaa yhteinen vitsiperjantai – esimerkiksi marraskuinen Nenäpäivä! Pyydä oppilaita tuomaan vitsejä jaettavaksi luokan kesken. Ensimmäinen vitsi avaa aamun, vitsin siivittämänä siirrytään tunneilta toisille ja lounaalle. Päivän päätteeksi kerrotaan vielä vitsi. (Muistathan seuloa vitsit etukäteen!)

**HAUSKA
AUTTAA**

KANNUSTA KESKUSTELUUN

Pyydä oppilaita yrittämään rakentaa huumoria satunnaisiin kirjoitustehtäviin - se aloittaa keskustelun siitä, mikä se on hauskaa, kuinka he tietävät jotain hauskaa, miksi eri ihmiset pitävät joitain asioita hauskoina, mutta jotkut asiat ovat hauskoja melkein kaikille.

SUUNNITTELE HASSUTTELUPÄIVÄ

Pidä hauska hattupäivä, sopimaton sukkaparipäivä tai jokin muu hauska pukeutumispäivä.

KEHITÄ HUUMORINTAJUA

Rakenna luovaa ja humoristista ajattelua näyttämällä sarjakuvia ja meemeiksi sopivia kuvia ilman tekstityksiä ja pyytämällä oppilaita keksimään tekstit - yksittäin, pareittain tai pieninä ryhminä.

PIDÄ KIRJAESITTELYPÄIVÄ

Pyydä oppilailta kirjaesittely hauskoiksi pitämistään kirjoista, sarjakuvista tai somekanavista.